

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXX.

Celovec, 28. vinotoka 1911.

Št. 52.

Slovensko kršč.-soc. delavsko društvo v Celovcu priredi

v nedeljo dne 5. novembra 1911 točno ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela Trabesinger v Celovcu žaloigro

Mlinar in njegova hči.

Med dejanji svirajo tamburaši.

Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 70 vin., lože 1 K 20 vin., stojišča 30 vin.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Uradniške plače.

V zadnjem državnozbornem volilnem boju smo imeli dovolj priložnosti, spoznati ljubezen in vnemo nemškonalnih »agrarnih« kandidatov, kojih usta so bila sam med za kmeta. Nemški nacionalci so uganjali staro sleparstvo s slovenskim kmetom, ki ljudem te vrste žal tako rad verjame in se — vjame. Kdor pa zasleduje potem politiko teh ljudi v državnem zboru, pa spozna, da nemškonalni »agrarci« niso pravi kmečki poslanci, ampak le privesek nemškonalne uradniške stranke, nališpani z zeleno kuščarjevo barvo.

Vedeli smo, da bodo v državnem zboru pri obravnavanju predloge o zvišanju uradniških plač pokazali svoje za kmeta tako »gorko« srce. In nismo se varali! Ko je prišla na vrsto ta predloga, vsled katere naj bi povišali zopet plače uradnikom od 11. najslabše plačanega, do vštrevši 6. činovnega razreda, so vse stranke hotele tako važno predlogo brez prvega branja izročiti v odseku. Gre se vendar za vsakoletnih 33 milijonov novih izdatkov! Edino Hrvatsko-slovenski klub je zahteval prvo branje in je po svojem načelniku dr. Šusteršiču označil

tudi svoje stališče glede povišanja uradniških plač.

Ker nismo socialni demokratje, ki bi radi vse druge stanove razven enega pohrustali, ker so vsi stanovi potrebni, zato pač ne bomo načeloma proti vsakemu zvišanju uradniških plač, še manj pa za vsako poljubno povišanje plač uradnikom. To stališče je zavzel tudi Hrvatsko-slovenski klub, kojega član je tudi poslanec Grafenauer. Le potrebnim naj se dovolijo povišane plače in, dostavljamo, tistim, ki jo res zaslužijo!

Nikakor pa ne gre, da bi povišali plače uradnikom kar do 6. činovnega razreda! Izgovor, da tudi ti čutijo draginjo, je ničeven. Kaj jo morda kmetje ne čutijo? In kdo izmed uradnikov je še vprašal, kako se naj pomaga kmetu? Čisto resnično je povdarjal edini govornik dr. Šusteršič, da je stiska našega kmečkega stanu sto krat hujša kot kakega drugega stanu! In vendar je bilo pred dvema letoma toliko krika »o milijonem daru agrarcem«, ko je vlada dovolila za povzdigo živinoreje letnih 6 milijonov, in sicer le do leta 1917!

Drugo vprašanje pa je tudi, če se višje uradništvo, ki je po pretežni večini nemško, sploh tako obnaša in toliko dela, da res zasluži povišanje plač? Na Koroškem že ne! Uradništvo je nastavljeno za ljudstvo, vendar pa slovensko ljudstvo šikanira in hujska proti njemu. Narodnega boja vsaj v tej meri ne bi bilo na Koroškem, če ne bi bili nemški uradniki razhujskali nemškega ljudstva proti Slovincem! In vendar požre ravno uradništvo strašne svote državi! Koliko stane državo uradništvo, je navedel v svojem govoru dr. Šusteršič sledeče:

Blagovolite pogledati, velecenjeni gospodje, številke onih vsot, ki se izdajajo za plače definitivno nastavljenim uradnikom in slugam države. V letu 1894 so znašali ti

izdatki države 222 milijonov 923.000 K; deset let pozneje, v letu 1904, so znašali ti izdatki 392 milijonov 726.000 K; šest let pozneje, v letu 1910, so narasli na 562 milijonov 320.000 K, in za leto 1911 izkazuje proračun vsoto 586 milijonov 611.000 K. Pri tem, gospoda, pa ni še všteti penzijski etat, ki istotako znaša letno okoli 120 milijonov. Gospoda moja, to so velikanske vsote, to je naraščanje izdatkov, pred katerim se moramo vendar kot zastopniki produktivnih stanov, ki morajo te velikanske vsote doprinese, vprašati: Ali se ni celo to vprašanje doslej od parlamenta in od vlade napačno, krivo obravnavalo in ali ni že skrajni čas, da se to resno vprašanje drugače obravnava, kot se je doslej? (Pritrjevanje.) Da pa ne nastane nesporazum, kakor da bi mi ne privoščili zboljšanja plač onim nastavljenim države, ki takega zboljšanja res nujno potrebujejo, moram povdarjati specielno nekatere točke.

Naš klub stoji na stališču, da se naj pri regulaciji plač državnih nastavljenecv pomaga predvsem onim, ki so pomoči zlasti potrebni. (Živahno odobravanje.) To so mali ljudje (Odobranje), sluge, oficianti, uradniki nižjih činovnih razredov. Ti so pomoči nujno potrebni in tem naj se pomaga. (Odobranje.) Toda iti do 6. činovnega razreda, nikakor ne smatramo za utemeljeno. (Živahno pritrdjevanje.) To povem tukaj odkrito in bomo v tem smislu z vso odločnostjo zavzeli stališče.

Prav je storil govornik, da se je protivil povišanju plač višjim uradnikom in da se je zavzel za državne delavce, ki so res potrebni. Socialni demokratje, ti čudni rešitelji delavstva, pa niso imeli tu besede za delavce, ampak so še delali medklice, ko se je govornik potegnil za delavstvo namesto za

Podlistek.

Izgubljeni študent.

(Konec.)

Mlada gospodinja ni mogla biti povsod. Truda je imela čez mero, počitka pa nič. Marsikatero je morala revica pretrpeti od pijanega moža in bledela je od dne do dne. Lica so se osušila, zginila je njih rožna barva, čelo se je zgubančilo. Lasje so se siroti svobodno spuščali po ramenih, mlada gospodinja ni imela časa, da bi svoje krasne kodre spravila v red in jih povila v dolgo kito.

Oče in mati sta se skrivala v sobici in tu čakala le še smrti, ki bi ju rešila te sramote. Le pri nji je še dobila dobra snaha lepo besedo. Kako prijetno je bilo nekdanj, ko jim je hvalila sinovo dobroto? A zdaj je morala ubožica resnobno tožiti o bedi, ki jo tare noč in dan. Oče ji je dajal navsote, a kako naj revica vodi in upravlja vse gospodarstvo!

Očetovi nasveti so morali utihniti pred sinom in mati ni smela niti besedice ziniti o bedi, ki tare njegovo ženo.

Beda in žalost sta se naselila v hišo. Vedno zdihoval je sina še bolj razkačilo in vzel je denar, pa ga ni bilo po cel teden domov. Ko je pa prišel, pobral je ženi s trudom pridobljeni denar in zopet šel z doma.

A prišla je vendar mala zvezda, ki je vsaj za hip obrnila nase pozornost vseh,

tudi Franceljno. Prišel je čas, ko je mlada gospodinja povila sinčka Antona. V ljubezni je porodila dete, a sadu svoje ljubezni ni dolgo zrla. Kmalu po porodu se je morala mlada mati vsled neprestanih muk in skrbi ločiti od svojega sinčka in se je preselila v boljšo večnost.

Francelj je zdihoval in tarnal, a ne dolgo. Ko je opazil v sinčku popolen materin obraz in ne svojega, ga je jel črtiti, in morala ga je stara mati k sebi vzeti, sicer bi moral revež pod krutimi udarci svojega lastnega očeta svojo nedolžno dušico zdihniti. Redila ga je bolj skrbno ko lastna mati. V njem je videla dobro snaho, v njega je stavila vse svoje upe.

Francelj se je zopet oženil. A ta žena ni bila niti lepa niti ni imela dote. Pa to ni še vse, bila je zapravljenka in pijanka.

Če ni bilo Franceljna doma, je smuknila v gostilno in tam popivala, drugače je pa doma lenarila in bil je vedni boj med njo in možem. Komaj šest let stari Anton je moral trpeti na vso moč.

Bridko je občutil roko svoje krušne matere. Pri možu je reveža črtila in pijanec je reveža po nedolžnem pretepal, nevede zakaj. Tudi stari oče in mati sta težko občutila izgubo svoje dobre snahe in čutila, kdo da gospodari na njihovem domu. Hrana je bila slaba, večkrat sta celo trpela glad, in sedaj je prav prišel prihranek nekdanjih dni.

Še deset let ni imel Anton, ko je moral od hiše in si moral drugod iskati kruha.

Služil je v tujini. Sprva je bil pastir. Pozneje je služil nekemu velikemu lesnemu trgovcu. In kakor je podedoval vso materino zunanost, tako si je prisvojil vse njene vrle lastnosti, o katerih mu je pravila stara mati v dolgih zimskih večerih. In med temi lastnostmi je bila tudi ta, da je bil skrben in štedljiv. Že kot pastir si je pridobil precejšnjo svoto. Pozneje kot hlapec je pa s svojim dobrim zaslužkom tako pomnožil svoje premoženje, da je snubil gospodarjevo hči. Rad mu je dal gospodar hčer, ker je vedel, kdo bo njegov naslednik. Materin blagoslov ga je spremljal na vseh potih, in bil je srečen.

Hudobna snaha je umrla, Franceljnu so se vendar slednjič odprle oči. A bilo je prepozno. Upniki so dvignili svoje roke, prišel je ugoden čas, da so Franceljna ugonobili.

Molitev stare matere, ki je prosila, da bi preje umrla, ko bo prišel usodepolni dan, se je izpolnila. Oče in mati, oba sta umrla in nista videla propada svojega sinu.

Francelj je postal pameten, a kaj ko ni imel nič, niti strehe, kjer bi se odpočil.

Zelet je videti še enkrat svojega nedolžnega, po krivem izgnanega sina, a ni ga bilo. Svojega sina ni nikdar več videl in to mu je bilo še najbolj hudo, ker ni mogel niti njega prositi odpuščanja. In ta zavest mu je najbolj težila ločitev od tega sveta, ko ga je pobrala smrt v najlepši moški dobi.

itak že dobro plačano visoko gospodo. Izvajal je sledeče:

Velika pomanjkljivost predloge je v tem, da ne vsebuje vseh državnih uslužbencev. Velika množica ljudi je izvzeta od izboljšanja (Čujte! Čujte!), ki so zboljšanja svojih plač nujno potrebni, veliko bolj nujno kot mnogi ljudje, ki so tukaj upoštevani. (Pritrjevanje.) In tu prihajam s svojim govorom ravno na to, kar je častiti gospod tovariš hotel povedati s svojim medklicem. Ne gre, da se delavce, ki so v službi države, izvzema. (Odobranje.) Ti so najpotrebnejši, ti so najubožnejši in tem se mora nujno pomagati. V vladni predlogi so pa vsi delavci izvzeti. (Klic: Oni so notri!) To ni res. Tako so na primer pri železničarjih izvzeti prožni delavci. To je stališče naše stranke, mali najdobe izboljšanje; za te se gre, tem se najpomaga. (Živahno pritrdjevanje.)

Torej izvzeti so v vladni predlogi na primer prožni delavci pri železnicah, potem gozdni delavci, montanski delavci, salinski delavci, tobačni delavci, cestni delavci itd. Vse te delavce se mora priklopiti. Potem so mali pogodbeni uradniki in pomožne sluge, tudi ti so v vladni predlogi izključeni. To so res prave sirote. (Pritrjevanje), ki dostikrat deset let dolgo čakajo na definitivno nastavljenje, ki pa izvršujejo isto službo, kot definitivno nastavljeni sluge. Ti naj odidejo po vladni predlogi praznih rok. V to se ne moremo spuščati. Vsi delavci se morajo pritegniti in najrevnejši najprej, ker so najbolj potrebni. (Pritrjevanje.) To sem hotel predvsem konstatirati.

Govornik nato opravičeno ožigosa uradni šimel. Čim več je uradnikov, tem počasnejši so. »Od leta 1894 do danes je število državnih nastavlencev naraslo za 50 odstotkov, uprava pa,« je povdarjal govornik, »ni postala boljša, o disciplini pa raje ne govorim. Mislim, da mi nihče ne bo ugovarjal, ako rečem, da se v enem delu uradništva uganja demagogija najslabše vrste, in ne vem, kam jadramo, ako bo šlo tako naprej. Jadramo bržkone v finančni polom in anarhijo, ako se razmere ne predrugačijo.« Govornik zahteva **zmanjšanje števila uradnikov: 40 odstotkov uradnikov je preveč!** To so samo nekatere točke iz dr. Šusteršičevega govora. Program Hrvatsko-slovenskega kluba v uradniškem vprašanju je sprejemljiv za uradnike in za druge stanove; predvsem so želje kmečkega ljudstva, da se razmere pri uradništvu uredijo! Ker to vendar ne gre: Vedno več uradnikov, vedno večje plače, s katerimi nikdar niso zadovoljni, kmet in država pa pri tem najpogineta!

Nemškonacionalni agrarci pa bi bili radi celo brez prvega branja izročili to vladno predlogo odseku, češ, da je povznanje plač uradnikom tako nujno. Kje so bili tedaj Nagele, dr. Waldner, sladki Lutschounig itd.? Ti znajo govoriti pač samo tedaj, kadar se pravi farbatih lahkoverne kmete; kadar je pa treba, biti za kmeta tudi na mestu, jih pa ni, in to smo hoteli zopet enkrat pibiti!

Somišljeniki! Zahtevajte v gostilnah računske listke „Slovenske Straže“! Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Škofova beseda slovenskim krščanskim mladeničem.

Prevzvišeni gospod knezoškof lavantinski so, naprošeni od uredništva »Mladosti«, na slovensko krščansko organizirano mladino naslovili te-le prelepe besede:

Po vseh pokrajinah naše ožje domovine se je vzbudilo v zadnjih letih veselo, živahno mladeniško gibanje. V moji razsežni knezoškofiji se osnavljajo dandanes poleg hvalevrednih cerkvenih bratovščin Marijine družbe zlasti za mladeniče in mladenke, izobraževalna društva in raznovrstne zveze za probujo upapolne mladine. Goreči du-

hovniki žrtvujejo vse svoje moči, da v cerkvi in zunaj cerkve na podlagi modrih sinodalnih določb utrjujejo mladino v verskem prepričanju, da jo navajajo k versko-nravnstvenemu življenju, da jo izobražujejo na duhu in blažijo na srcu, ter jo tako vadijo in urijo za uspešni boj proti prekanjenim sovražnikom njenega vzveličanja. Duhovnike pri tem delu požrtvovalno podpirajo krščanski razumniki in sploh dobro misleči možje iz drugih stanov.

Sveta Cerkev posvečuje neprenehoma skozi vsa stoletja svojega obstoja posebno pozornost mladinski vzgoji, dobro vedoč, da tako najbolje skrbi za zanesljiv naraščaj dobrih in zvestih svojih udov. Saj je pregovor: Mladenič vaje svoje poti, tudi v starosti ž nje ne stopi (Preg. 22, 6), in kakršna mladost, takovšna starost. Zato pri cerkvenem in šolskem pouku vedno opozarja mladeniče na prelepe svetopisemske zgodbe o stanovitosti egiptovskega Jožefa v hudi izkušnji, o poslušnosti nedolžnega Samuela, o čudovitem prijateljstvu Davida in Jonatana, o ljubezni vrlega Tobija do starišev, o razumnosti zalega Daniela in njegovih tovarišev, o verski odločnosti sedmerih makabejskih bratov. Zlasti jih opominja, da naj posnemajo vzvišeni vzgled pokorščine, pobožnosti in svetosti, kakor nam ga je zapustil božji mladenič iz časa, ko je hodil po zemlji. Božji Zveličar sam je kazal izredno ljubezen do mladeničev. Mladeniča v Najmu je obudil od mrtvih; mladeniča, sina kraljevega služabnika, je mahoma ozdravil; bogatega mladeniča, ki ga je vprašal, kaj naj stori, da bo dosegel večno življenje, je milo pogledal in ga je vzljubil (Mark. 10, 21); iz mladeniča pod goro Tabor je izgnal hudega duha; ob grobu mladeniča Lazarja se je razjokal tako, da so ljudje rekli: Glejte, kako ga je ljubil! (Jan. 11, 36); in nedolžni mladenič, deviški Janez, mu je bil najljubši apostol. Po vzgledu božjega mladinskega objema sveta Cerkev mladeniče s posebno ljubeznijo, kakršne je gorel n. pr. sv. Filip Nerij in je plamenel najnovejši avstrijski svetnik, Klement Marija Hofbauer, ki nam je odgojil glasovitega misijonarja škofa Friderika Baraga. Kakor je katoliška Cerkev prva začela ustanavljati šole, da bi rešila mladeniče iz teme nevednosti in jih privedla na pot izobrazbe in omike, enako še sedaj kot skrbna mati pospešuje vse zavode, naprave in prireditve, o katerih sodi, da morejo mladeniči koristiti v dobro srečo, časno in večno. Ako se torej mladeniči združujejo v krščanski organizaciji ali ustrojbi, ako se v vedno večjem številu oklepajo katoliških načel, dandanes, ko jih hočejo vse sovražne sile odtujiti veri in Cerkvi, je to sveti Cerkvi ter njenim zastopnikom v sladko tolažbo in veselje.

To gibanje nam je veselo znamenje, da živi še krepko v mladeniških srcih verska zavest; nam je nedvomljivo zagotovilo, da bo ostalo naše ljudstvo stanovitno na potu ki varno vodi v zveličanje; v tem mladeniškem gibanju vidimo poročstvo boljnih dni. Zato pozdravljam iz globočine svojega srca in blagoslavljam vso slovensko krščansko mladeniško organizacijo in blagim mladeničem prijazno kličem: Bodite in ostanite zvesti sinovi svoje duhovne matere, svete katoliške Cerkve! Ona vam želi in hoče le dobro; ona edina vas more osrečiti tukaj in tamkaj.

Živite po naukih svete edinozveličavne vere in bodite odločni v izpolnjevanju božjih in cerkvenih zapovedi ter v izvrševanju svojih stanovskih dolžnosti! Udarila bo ura, ko bote jasno spoznali, da so v veliki zmoti tisti, ki sramotijo katoliško vero in življenje po njej. Spoštujte svoje predstojnike, starše in gospodarje, cerkvene in svetne oblastnike — Vaše vidne Rafaele! Ni je oblasti, razen od Boga, in katera je, je od Boga postavljena. Bonum est viro, cum portaverit iugum ab adolescentia sua! (Zal. Jerem. 3, 27.) In izpolnjevalem četrte božje zapovedi je obljubljeno, da jim bo dobro šlo na zemlji in v večnosti. Dajte se voditi v vseh svojih dejanjih od krščanske ljubezni in od njene enakovrstne sestre pravičnosti! Tako si bote ohranili mir z Bogom, s seboj in bližnjim, tako bote največ

koristili svojemu ljudstvu in svoji slavni domovini Avstriji.

Bodite stanovitni in ne omahljivi, vedno polni vnete marljivosti za delo Gospodovo, ker veste, da Vaše delo v Gospodu ni zastoj! (I. Kor. 15, 58.)

Dr. Mihael Napotnik, knezoškof.

(Lepe besede, vredne, da si jih slovenski mladeniči zapišete v srce in se po njih v življenju ravnate. Slovenski škofje predobro umevajo pomen krščansko-socialne mladinske organizacije in jo tudi podpirajo. Saj je poteklo še-le eno leto, ko so tudi ljubljanski knez in škof bodrili, navduševali za vero in svoj narod koroške slovenske mladeniče na Sv. Višarjih. Besede lavantinskega vladike veljajo seveda tudi vsem koroškim slovenskim mladeničem in mladinskim organizacijam in bodo pri njih gotovo našle hvaležen odmev.)

Ured.)

Mohorjani! „Slovenska Straža“ Vas kliče! Pri sprejemu Mohorjevih knjig daruj vsak večji ali manjši znesek „Slovenski Straži“!

Politične vesti.

ODSTOP HRVAŠKEGA BANA.

Hrvatski ban dr. pl. Tomašić je podal v torek, dne 24. t. m., svojo demisijo po ogrskem ministrskem predsedniku.

LAŠKO-TURŠKA VOJNA.

Poročila o laško-turški vojni na afrikanjskih tleh za Lahe niso tako ugodna, kakor je sodila po prvih uradnih laških poročilih evropska javnost. 60.000 mož je Italija že postavila na obrežje ob Tripolisu, in vendar so bili Lahii od Turkov in Arabcev že parkrat tepeni in se ne upajo prodirati v notranjo deželo, predno ne dobijo ojačenj iz domovine. Vse kaže, da se bo prava vojna v Afriki šele začela in da bodo morali poslati Lahii še mnogo novih čet, da premagajo Turke. Zavzeti Tripolis, ki dejansko ni bil nobena moderna trdnjava, s pomočjo vojnih ladij pač ni bilo posebno junaštvo. V naslednjem nekatera poročila:

Kolera med Lahii v Tripolisu.

Carigrad, 23. oktobra. Listi poročajo, da divja še vedno med laškimi vojaki v Tripolisu kolera. Odkar se je pričela vojska, je umrlo na kolero 260 laških vojakov.

Boji v Benghaziju.

Rim, 23. oktobra. »Tribuna« poroča, da je bilo laškemu vojnemu brodovju vsled energičnega obstreljevanja Turkov nemoogoče vojake izkrcati pred Benghazijem. Poveljnik brodovja admiral Aubry in general Briccola sta nato fingirala, da odideta in sta Turke s tem premotila, medtem pa so se Lahii izkrcali na obrežju Giuliana. Turki so se, ko so to zapazili, kljub streljanju iz laških ladij, vrgli na Lahe, a ti so po hudem boju sovražnika prisilili, da se je moral umakniti proti Sidi-Husseinu. Lahii so Sidi-Hussein po zelo hudem boju zavzeli (in imajo tako majhne izgube!) Iz Tripolisa je odplul parnik »Lombardia« z enim bataljonom proti Benghaziju.

Pariz, 23. oktobra. »Temps« poroča, da znaša število laških vojakov, ki so se v Benghaziju izkrcali, 8000. Boji so trajali dva dni, odločilni pa 10 ur.

Mohamedansko klanje kristjanov v Benghaziju.

Ponoči od srede na četrtek je ukazal poveljnik Senuzijev obkoliti katoliški misijonski zavod. Zavodov voditelj, pater Umberto, se je hotel pogajati s poveljnikom Senuzijem. Izjavil je, da trpi rad vse muke, če puste pri miru njegove gojence. A Senuzi so patra s sabljo usmrtili in še mrtvo truplo sekali. Nato so umorili vse osebe, ki so se nahajale v zavodu. Morilci so hiteli nato v otroški azil, kjer so umorili patra Jožefa, člana kongregacije sv. Kamila in morili gojence, otroke v starosti 10 do 12 let, dečke in deklice, ki jih je kongregacija rešila suženjstva. Evropce, ki so hiteli na pomoč, so tudi pomorili.

Imate bolečine?

Revmatične, protinske, v zobeh, glavobol? Ali ste se po prepihu ali drugače prehladili? Poskusite vendar bolečine utehajoči, zdravilni in krepčujoči Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Ta je v resnici dober! To ni samo reklama! Dvanajstotica za poskušnjo 5 kron franko. Izde-
lovatelj samo lekarnar Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvaško).

Gaherlin za laške vojake.

Italija je poslala za laške vojake v Tripolisu 10.000 zabojev praška zoper mrčes, ker laški vojaki vsled posteljne golazni ne morejo spati.

Laške izgube.

Iz Carigrada poročajo, da se je turški minister za zunanje zadeve izjavil, da so Lahi izgubili pri bojih v Benghaziju 2000 mož, med njimi 100 častnikov, Turki pa samo 250, med njimi dva častnika.

Obstreljevanje v Benghaziju.

Reuterjev urad v Londonu je prejel iz Malte poročilo, da so z obstreljevanjem naredili Lahi v Benghaziju strašno škodo. Mnogo hiš je porušeni. Sodijo, da je 4000 ljudi ranjenih ali mrtvih.

Slovinci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Dnevne novice in dopisi.

Deželni predsednik baron Hein gre v penzijo. Kakor mora, je ležala na pravicah koroških Slovencev roka deželnega predsednika Heina. Karkoli je veleval nemški »Volksrat«, vse je z občudovanja vredno naglo izpolnil nemškonacionalni predsednik v deželi. Toda njegova nasilstva zoper Slovence so mu upognila tilnik. Že dolgo so na Dunaju z dvomljivimi čustvi opazovali anarhijo v koroški deželi, in le na pritisk nemškonacionalnih voditeljev niso naredili prepotrebnege reda. Razpust političnega društva je pa baronu Heinu kot deželnemu predsedniku zlomil vrat. Na Dunaju so zmajevali z glavo, svet je strmel, nacionalci so pa triumfirali kakor kanibali okoli človeške žrtve, ki jo hočejo požreti. Le še volitve in pozneje prihod nadvojvode Karola Franca Jožefa so podaljšali Heinu bridke dneve v Celovcu. In sedaj naznanjajo celo že nemški dnevniki, da je baron Hein »iz zdravstvenih ozirov« vložil prošnjo za penzijo. Vsak politik seveda ve, da so ti »zdravstveni oziri« pretveza, ki je vredna počenega groša. »Mir« je svoj čas, še ni dolgo od tega, zapisal: »Hein mora iti« in »Gospod baron — pojdite v penzijo!« in — Hein gre! Koroški Slovenci smo pod njim zelo trpeli. Vsak vladni lakaj je smel sramotiti državne pravice koroških Slovencev. Celozapirali so že Slovence, ker so javno govorili slovensko. Na Koroškem je ostala pod Heinom vsaka šikana Heinovih uradnikov zoper Slovence nekaznovana. Zato je pač razumljivo, da Slovenci Heinovega slovesa ne bomo občutili bridko, ampak mu želimo srečno pot. Vemo, da bo gospod baron še zadnje dni porabil da bi Slovencem kolikor le mogoče pokazal svojo moč, toda vsi njegovi zadnji čini bodo samo obtožba zoper njega in mu ne bodo prinesli ne slave, ne časti in ne mirnih dni! Baron Hein gre, koroški Slovenci pa smo še ostali in smo pri njegovem odhodu morda močnejše organizirani, kakor smo bili ob njegovem prihodu. Upajmo, da se je z njegovim odhodom poslovil od nas tudi sistem krivic in nasilstev!

† **Dr. Josip Vošnjak.** V soboto, dne 21. t. mes., je umrl v starosti 77 let v Slov. Bistrici na Spodnjem Štajerskem veteran iz dobe narodnega preporoda med Slovenci, g. dr. Josip Vošnjak, zdravnik po poklicu. Rajni je svojčas sodeloval v vseh narodnih, političnih in kulturnih napravah. Iskren prijatelj in čestilec rajnega Andreja Einspielerja je postal do zadnjega posebno naklonjen od Einspielerja ustanovljeni Družbi sv. Mohorja, za katero je spisal več poljudnih povesti in narodnogospodarskih razprav in kateri je pred leti prodal vso svojo literarno zapuščino. Tudi na shode je prihajal na Koroško in dajal gospodarske nasvete ter budil v zaspanih narodno zavest. Dasi se je v času, ko so se začeli Slovenci cepiti v liberalno in klerikalno strujo, nagnil na svobodomiselnost, vendar nikdar ni nastopal proti duhovništvu ali cerkvi in je še na svoja zadnja leta najraje zahajal v duhovniško družbo bistriške dekanije. Dve dobi je bil državni poslanec. Slava zaslužnemu možu!

Fiasko celovške razstave nemškonacionalne voditelje zelo skrbi in srbi. Vitez Burger je izblebetal v trgovski in obrtni zbornici, da bo primanjkljaj znašal 40.000 kron.

Vitez Burger je v zadevi zelo dobro informiran, ker ni bil samo član častnega predsedstva »deželne« razstave, ampak tudi član glavnega odbora. Kljub temu pa je sedaj »Tagespost« hotela svet prepričati, da primanjkljaj ni tako velik, češ, da obljubljeni prispevki od trgovskega in naučnega ministrstva in ministrstva za javna dela kakor mesta Celovec še niso vplačani. Sedaj so na Dunaju, poroča dalje »Tagespost«, Dobernig, vitez Metnitz in pl. Dietrich, da bodo pri ministrstvih pritisnili. Ta dunajski pohod namreč ni nič drugega kakor pritiskanje na vlado, oziroma na ministrstva, da dajo večje svote, da bo mogoče denarni polom pri razstavi — sanirati. To je ravno isto, kakor če bi vlada sanirala centralno kaso in bi potem krščanski socialci bobnali v svet: Kaj bote, saj ni bilo poloma, saj je ves primanjkljaj pokrit! Kako so že kričali v deželnem zboru nacelnji v zadevi poloma nemške centralne kase? Da ne sme vlada za saniranje dati niti vinarja. Sedaj pa, ko nacelnjom voda teče v grlo, ker so deželni viri — prazni, pa so kar trije nemški nacionalci romali na Dunaj pritiskati kljuko pri ministrstvih, da jim sanira »deželno« (v resnici nemškonacionalno strankarsko) razstavo. »Tagespost« trdi tudi, da razstava ni doživela fiaska, ker je bilo na razstavi več kakor 100.000 obiskovalcev. Beži, beži, graška tetka! Tistih 100.000 ni bilo na razstavi, ampak velika večina pri tingl-tanglu, kamor so vsak večer zahajali veseljaki iz Celovca in okolice. V zastavljalnici niso sprejemali razven zlatnine nobenih reči več, ker ni bilo več prostora za druge reči. Ljudje so prodajali in zastavljali celo posteljno perilo in so ležali po tleh, da so le dobili nekaj krajcarjev za tingl-tangl in za drugo »ponočno življenje«. Te množice niso dan za dnevom hodile na — razstavo. Konečno »Tagespost« prizna, da so bili v treh ali štirih slučajih odlikovani ljudje, ki sploh ničesar niso razstavili. Kako pristransko so delili odlike, o tem vedo mnogo povedati mnogi obrtniki, ki n. pr. nikakor ne morejo razumeti, za katera razstavljena dela da je dobila nemškonacionalna Gutenbergova tiskarna prvo darilo. Gospodje nacionalci, nikar ne perite zamorca, da ne postane še bolj črn!

Dvajsetkronski darovi za »Slovensko Stražo«. Poročilo o občnem zboru »Slovenske Straže« je pokazalo, da to delo zasluži vsestransko našo podporo. V drugem poslovnem letu bo »Slovenska Straža« zopet pobirala pri blagih domoljubih 20 kronске darove in jih zaznamovala s tekočimi številkami. **Naj bi vsi tisti Slovenci, vse tiste Slovenke, ki so v ravnokar končanem poslovnem letu položili domovini na oltar 20 kron, tudi v novem poslovnem letu ohranili isto poštvalnost.** Naj bi narodno-obrambno delo »Slovenske Straže« vzbudilo še mnogo plemenitih slovenskih src, da se z isto vsoto pridružijo odlični družbi dosedanjih 20 kronskih podpornikov. Naj pa vsi blagi dobrotniki vpoštevajo zlato resnico: **Dvakrat da, kdor hitro da!**

Marijin kolek. Krasen Marijin kolek s podobo romarske cerkve na Brezjah je v zalogi »Slovenske Straže« v Ljubljani. Opozarjamo na ta kolek posebno č. župne urade in člane ter članice Marijinih družb, da ga vedno rabijo na svojih pismih. Posamezni kolki so po dva vinarja. Naročajo se v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani.

»Slovenska Straža« (od 8. oktobra do 18. oktobra 1911). Darovali kot Slomškov dar: Neimenovan iz Celovca 200 K. — Pri odhodnici iur. gg. F. Ježa in M. Božiča nabral g. Josip Košmrlj, Ljubljana, 10 K. — Čast. g. Adolf Knol, župnik, Kolovrat, pri neki kupčiji 2 K. — Ob ugodnem izidu neke obravnave g. J. Dolžan, gostilničar in trgovec, Goriče nad Kranjem, 1 K. — Zmagovalci v enakih slučajih posnemajte! — Prispevki podružnic: Podružnica v Dornovi pri Ptuj 20 K. — Podružnica v Begunjah 21 K. — Podružnica v Dobrlivasi 40 K. — Iz nabiralnikov: Iz nabiralnika »Slovenske Straže« v Celovcu po g. dr. R. Jesenko, Celovec, 47 K 40 h. — Sklad Mohorjanov: 1. Mohorjani v Kazazah, p. Sinčaves, Koroško, 7 K 66 h. 2. Mohorjani v Donavicu, Štajersko, po gosp. Ivanu Glastovec 4 K 20 h; 3. Mohorjani v Polzeli 12 K; 4. Mohorjani v Begunjah po g. Janezu Mohorču 13 K 58 h.

Celovec. Uzmoviča, ki je lansko leto po Miklavževi veselici izmaknil v hotelu Trabesinger nabiralnik »Slovenske Straže« z vsebino vred, je začela peči vest tako hudo, da je pričel ukradeno blago vračati. Tako je poslal 20. t. m. ekspresnim potom na naslov dr. Jesenka 20 K v bankovcu, 5 K v znamkah, dne 25. oktobra 1911 pa 11 K 45 h s pripombo, da je bilo v pušici 36 K 45 h. Naj vzame uzmovič na znanje, da je s poslanim povrnjeno komaj približno polovica nabranega denarja, da so razun tega na dolgu še obresti in pa nabiralnik. Tudi to naj vrne, ker bo sicer ostala njegova poizkušena poštenost polovičarska, torej še vedno kaznjiva. — Nemirna vest pač vedno skli, — pokoja nima dni, noči.

Kako so v celovski novi klavnici vola pobijali. Celovec je dobil najmodernejšo, celo v marsičem premoderno klavnico, ki je vredna, da si jo človek ogleda. Urejena je tako moderno, da ne manjka mnogo, da bi pri enih durih porinili notri živega vola, pri drugih pa bi že pozdravljala lačnega gosta duhteča pečenka od istega vola. Toda izkušnja uči, da ni vse dobro, kar je moderno. To so izkusili tudi celovski veljaki in mesarji v soboto, 14. oktobra, ko so šli gledat, kako bodo pobili v klavnici prvega vola na najmodernejši način. Čast in sreča, da bo prvi pobit v mestni celovski klavnici, je doletela velikanskega vola mesarja Erschena. Vol si je bil pa tudi v svesti te časti in je hladnokrvno stopal na morišče, kakor da bi šel na pašo. Malo neumno je gledal celovške očete, ki so ga obkolili, nervozno čakajoč, kdaj da se zvrne, zadet od najmodernejšega moralnega orožja za živino. Izvedenec je nastavljal volu na tilnik strelno orodje, ki naj bi vsled strele zapičilo ost volu v tilnik in bi se vol moral zgruditi. Poči prvi strel, vol pa strese samo malo glavo, kakor da bi ga pičila muha. Poči drugi strel, vol pa začudeno gleda visoko in debelo gospodo, kakšne burke da uganjajo; poči tretji strel, a vol niti z glavo ne stresa več, privadil se je nadležni muhi. Ta volova trdovratnost je mesarja tako razdražila, da je sklenil narediti tej volovski fopariji konec; vrgel je v stran »volovski revolver« in prijel za staro sekuro in pobil nesrečnega vola, ki ni bil vreden postati deležen visoke časti, pasti kot prvi pod revolverjem. Tisti revolver so za vedno zavrgli. Pa tudi druga mašinerija ni posebno praktična, pač pa komplicirana. Je pač križ. Metnitz nima sreče s svojimi načrti, menda ker je dal zapirati zavedne in značajne Slovence!

»Bübereien.« Pod tem naslovom poročajo »Freie Stimmen« z dne 25. t. m.: »V Pavličevi ulici so bila danes ponoči pri vseh hišah z nemškimi posestniki pobite šipe na oknih; prizanešeno je bilo hiši, v kateri je »bindiš« posojilnica. Upamo, da se bo posrečilo policiji, izslediti najbrž privandranca fanto, ki se z zlobnim poškodovanjem nemške lasti vsekakor »narodno navdušujejo«, in jih zaslužno kaznovati.« Tako ta grd, nesramen list, ki hoče s takimi izmišljotinami hujskati zoper Slovence! Saj ni res, kar trdijo »Freie Stimmen«. Tako na primer posestnik gostilne Vrečnik, kjer so začeli pobijati, ni Nemec! Očividec pa nam je poročal, da so bili razbijači **nemški vojaki** 7.,

torej domačega pešpolka in so govorili med seboj nemško! Naši fantje še nikdar niso pobijali, razven če so menda zmehčali buče takim lažnjivim hujskačem, kakršnih eden sedi v uredništvu »Freie Stimmen«! Temu bi res ne privoščili, da bi prišel med krepke pesti slovenskih fantov; toda šipe in hiše nemških posestnikov so pred njimi v Celovcu stokrat bolj varne, kakor pred nemško druhaljo, ki je svoj čas hotela s silo udreti v škofovo palačo in je pobijala na slovenskih hišah šipe, stene mazala in puščala kot sled svoje kulture smrdeče cvetke pred pragom!

Težka glava in glavobol, omotica in šumenje po ušesih so pojavi, ki se najčešče pojavljajo vsled težkoč pri prebavi. Pol kozarca naravne **Franc Jožef-ove** grenčice odstranjuje hitro in brez bolečin vzroke želodčnih nereditosti in povzroči s tem izdaten odvod valovanja. »Franc Jožef-ova voda«, piše profesor pl. Buhl v Monakovem, »vpliva naglo in se povsod hvalno omenja kot prijetno okusna. 1

Borovlje (Kako slepijo davkoplačevalce!) Občina zdaj razpisuje zidanje meščanske šole v Borovljah, dočim isto — že davno zida zidarski mojster Korschat in je zid že iz tal in hrami že vsi izkopani. Ali to ni pesek v oči davkoplačevalcem in oblastem? Poizkusila naj bi to narediti kaka slovenska občina! Pravična Ogris in Rieger pa vse smeta.

Spodnji Dravberg. (Najboljši c. kr. orožniki na svetu) so brezpogojno naši. Če zasačijo po naključju kakšnega lumpeja ali vandrovca, je o tem vse polno po listih, seve samo v nemškonacionalnih »U. N.«, »F. St.«, »G. T.« itd. Cela stvar napravlja vtis baharije, kot bi orožniki v Sp. Dravbergu svoje službe opravljali le na lastne stroške in bi ne bili za to postavljeni in plačani. Ali ni to malo smešno, g. Matajdel? Saj tudi drugi c. kr. orožniki storijo svojo dolžnost, pa ni tistega hvalisanja po časnikih. G. Matajdelna bi še vprašali, ali mu ni bilo mogoče zasačiti na zadnjem sejmu tistega živinskega mešetarja, kateri za ta posel nima pravice in je dobil enkrat za to že ukor?

Pliberk. (Popravljanje oltarja.) Po darežljivosti blagih faranov in z dovoljenjem c. kr. centralne komisije je bil letos popavljen glavni oltar podružnice sv. Jurija. Oltar, ki je bil napravljen v slogu stare renaissanse leta 1653 od neznanega mojstra, je bil popravila skrajno potreben. Delo se je izročilo podobarju in pozlatarskemu mojstru v Pliberku g. Fr. Golešu, ki je zopet enkrat pokazal svojo izvanredno zmožnost in spretnost v tej stroki. Tem potom se g. mojstru za dovršeno, izborno delo pristrčno zahvaljujemo ter ga moremo z mirno vestjo vsem župnijskim uradom in cerkvenim predstojništvom najtopleje priporočati. Vsem blagim dobrotnikom naj mili Bog vse stoterno povrne!

Velikovec. (Slovenskim starišem iz okolice.) Katoliški in slovenski duhovniki so vedno povdarjali, da se z germanizacijo ali nemškutarijo pripravljata tudi pot lutrovske veri. Že dvakrat je pisal »Mir«, da zahaja v zadnjem času v Velikovec lutrovske vikar v gostilno pri Kollorosu in tam deluje za odpad od katoliške vere. Zadnji terek je zopet govoril o vprašanju: »Kaj nas loči od Rima?«. »Mir« je tudi povedal, da se teh gostilniških lutrovskih pridig v prvi vrsti udeležujejo nemškonacionalni uradniki in učitelji, med katerimi je na ljudski šoli eden tudi protestant. In vendar so slovenski stariši še zmiraj tako zaslepljeni, da pošiljajo svoje otroke v nemško mestno šolo. Imamo v Št. Rupertu katoliško slovensko šolo. **Katoliški** stariši, če se vam ne gre za narodnost, rešite svojim otrokom vsaj **vero!** Če se vam še sedaj ne odprejo oči, potem je prepozno. Cerkevne oblasti, pozor!

Velikovec. (Za Škocijane vedo.) Pred kratkim se je poslala neka dopisnica iz Velikovca v Škocijan. Ime je natančno pisano. Toda na velikovski pošti ne poznajo sosednega Škocijana. Dopisnica se je čez štiri dni vrnila z nemško pripombo: »Post wo?« Vsakdo v našem kraju pozna Škocijan, samo naša nemškutarska pošta ne, kljub temu, da je poštarca, g. Messner, bivša žena slovenskega odvetnika dr. Messnerja, bivšega odbornika tukajšnje sloven-

ske posojilnice. Alipri naši pošti v resnici ne gre drugače, kakor da se moramo vedno pritoževati na pošto ravnateljstvo? Ali hoče naša pošta še več nosov od poštnega ravnateljstva? Kako dolgo se bomo pa še pustili šikanirati od nemških ujedavk (narasitov) na slovenskem truplu?

Bistro glavo! Močne živce! Zdravo spanje imamo in nobenih bolečin v glavi in v vratu nimamo več, odkar rabimo Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“, ker isti prežene bolečine in odstrani ošlabelost ter oživlja. Dvanajstorka franko 5 kron. Ne poznamo nobenih bolečin v želodcu več, ne krča, ne zgage, ne tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne kroglice z znamko „Elza-kroglice“, 6 škatel franko 4 krone. Pristne razpošilja samo E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

Dobrlavas. (Prva seja) občinskega odbora nam je prinesla sledeče izvolitve: županom je bil zonet izvoljen Janez Vesel, po domače Brijenc v Bukovju, in sicer soglasno. Občinskim svetovalcem so bili izvoljeni ti-le: R. Taurer (prvi), dr. V. Grassl (drugi), S. Kurat (tretji), M. Brugger (četrti) in K. Dreo (peti). Krajni šolski svet Dobrlavas ima sledeče člane: M. Brugger, V. Komar, K. Dreo, dr. V. Grassl in R. Polzer. Šolski svet za šolski okoliš Kazaze sestoji sedaj iz teh članov: Kert Jožef, Kumer Luka, Karner Mihael, Kuchling Alojzij, Ilgo Florijan.

Vogrče. (Ustoličenje novega župnika.) Že dolgo naša vas ni uživala takega veselja, kakor ga je imela minolo nedeljo dne 15. t. m. Bil je to dan izrednega značaja, dan ko smo dobili v osebi veleč. gospoda J. Sekola zopet svojega lastnega dušnega pastirja, ki je bil na to nedeljo od preč. gospoda dekana Franca Ser. Marinig na našo župnijo inštaliran. Zato je pa tudi bilo vse praznično oblečeno, raz stolp, župnišče in šolo so plapolale narodne, avstrijske in deželne zastave in napotih so pozdravljali okusno opremljeni slavoloki mnogobrojne došlece. Fantje so postavili visok mlaj. Najlepše in najginjivejše pa je bilo v cerkvi. Po običajnih obredih so imeli najprej preč. gospod dekan na zbrano ljudstvo krasen nagovor, v katerem so predstavili faranom novega gospoda župnika in je opomnili na njihove dolžnosti, na kar je sledila pridiga novoustoličenega dušnega pastirja in slovesna sveta maša. Novoumeščencu želimo zlasti to, da bi seme naukov, ki jih je podal svojim faranom v vznešenih besedah pri pridigi, pognale v srcih vseh poslušalcev in obrodile v njih trideseteren, šestdeseteren in stoteren sad!

Slovenske občine in slovenska društva!
Spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“!

Prodiranje monarhistov na Portugalsko.

Razni časniki, ki jim države v obliki monarhije ne prija in ki hrepenijo po republici kakor Izraeliti v puščavi, po polnih egiptovskih loncih, so vedeli povedati, da je z monarhisti pri kraju. »Freie Stimmen« na primer so tudi objavile brzojavko, da so monarhisti obkoljeni, njihov vodja Conceiro pa da je na begu v Ameriko. Od srca smo se smejali tej brzojavki. Monarhisti so obkoljeni, njihov vodja pa je — menda z letalnim strojem po zraku — ubežal. Naivne »Freie Stimmen« so z zadovoljstvom zabeležile to vest s pripombo, da so monarhisti »klerikalci«. Kakor je pa »Mir« že poročal, se monarhistom ne godi še tako slabo. Zgodilo se je ravno nasprotno! V četrtek, dne 19. vinotoka, je le kapitan Conceiro z monarhistično četo obkolil vladno četo in

jo v hudem boju v bližini mesta Montalegre porazil; vladna četa je pustila na bojnem mestu mnogo pušk in konjev. 30 mož je Conceiro ujel. Conceiro sam se je boril kot lev. V vrstah monarhističnih čet so odlični Portugalci, polni upov na zmago. Z nepotrpežljivostjo pričakujejo dohoda skrivaj nakupljenih in oboroženih vojnih ladij v Oportu. Tudi mesta Montalegre se je polastil Conceiro. Po kratkem boju so vladne čete zapustile mesto in se podale v beg. Prebivalstvo je monarhiste sprejelo z velikim veseljem. Le Španija dela monarhistom težave, ker skrbno čuva ob meji, da ne dobijo monarhisti orožja čez mejo. Vendar se monarhistom s tisoč zvižacami v mnogih slučajih posreči, dobiti čez mejo orožja. Grofiča p. Bardi, burbonska princezinja, je tudi pohitela v gore in je v svojem avtomobilu pripeljala čez mejo nekaj strojnih pušk.

Društveno gibanje.

Možica. Izobraževalno društvo »Peca« priredi dne 29. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih gospe Stopar igre: »Nežika iz Bleda«, Kmet in fotograf« in »Tamburanje prevajških fantov«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Dobrlavas. Katol. slov. izobraževalno društvo ima na nedeljo, dne 29. oktobra, popoldne po blagoslovu v »Narodnem domu« svoj mesečni shod. K obilni udeležbi vabi vse ude in prijatelje društva — odbor.

Podljubelj. (»Slovenska Straža«) vabi tudi vse narodnjake iz soseščine, ki še niso udje, na svoje zborovanje. Ker so tudi volitve pred durmi, se lahko zgovorimo o našem postopanju dne 12. novembra. Pridite torej vsi! Igrala se bo igra »Nocoj je en lep večer« in »Kmet in fotograf«.

Cerkvene vesti.

Za provizorja v Kaningu je imenovan č. g. Artur Grundei, mestni kaplan v Beljaku; v Beljak je prestavljen č. g. Albert Müller, kaplan v Radlachu.

Književnost.

Matici Slovenski manjka za pokritje letošnjih stroškov še mnogo tisoč kron. Zato nujno prosimo, da čimprej plačajo članarino dosedanji člani in da se prijavijo novi. Članarina znaša 4 K in se more tudi direktno poslati na naslov Matice Slovenske v Ljubljano. V Ljubljani sami se sprejema naročnina v društveni pisarni (Kongresni trg št. 7) in pri tvrdki Ivan Bonač.

Matica Hrvatska bo v začetku novembra začela razpošiljati letošnje knjige. Kot redna izdanja izda sedem knjig, med temi pet leposlovnih: Kovačić, U registraturi; Šimunović, Tudjinac; Krstinić, Bratski inat (drama); Popović, Antologija novije srpske lirike; Sienkiewicz, Bez dogme; Radić, Češki narod na početku XX. stoljeća; Mihačević, Po Albaniji. Teh sedem knjig dobe člani Matice Slovenske za 4 K, sicer je članarina 6 K. Razen tega je izdala Matica še troje knjig: Strossmayerjev koledar za 1912, (1 K 50 vin.), Narodne pripovijetke (ilustrirane) 3 K in Tresić-Pavčić, Finis rei publicae, II. dio, 1 K 50 vin. Tudi izdanja zadnjih let se še dobivajo po isti ceni (4 K za člane Mat. Slov.). Ako želi še kdo pristopiti Matici Hrvatski, naj naznani to prof. Štefanu Podboju, Celovec, Wulfengasse 16. Najboljše je, da se pošlje obenem tudi denar, ker bi se sicer knjige morale pošiljati po poštnem povzetju.

Dobro računale!

in prav izvolile so one gospodinje, ki uporabljajo kot pridatek za kavo v svojem gospodinjstvu

„pravega : Francka : s kavnim mlinčkom“ iz zagrebske tovarne. — Kakovost „pravega : Francka :“ se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

Za kratek čas.

Nabira J. M.

Župnik na zvit način odpravi znano fantovsko razvado v cerkvi.

Bilo je v coberskem kotu tam notri za Osojščico. Kakor drugod, so se tudi v tamonjšni farni cerkvi zbirali fantje na prostornem koku, naslanjali se na ograjo, tako da so štrleli s celo gornjo polovico telesa čez ograjo; žokali so se in se smejali, ogledavali spodaj stoječa in sedeča dekleta, metali papirčke, turšična zrna in druge malenkosti na nje, itd. Sploh so motili staroga župnika v njegovih pridigi. Večkrat jih je posvaril, a mladina vse pozabi. Pa tuhtal je in tuhtal skrbni dušni pastir, kako bi to grdo fantovsko razvado odpravil.

In šinilo mu je v glavo. — Drugo nedeljo pove po pridigi iz prižnice: »Ljubi moji farani! Dolgo sem že tukaj med vami. Bogve, ali me bo ljubi Bog še dolgo pustil živeti tukaj. Veliko sem vam že povedal iz tega svetega kraja, pa o naši lepi, stari župnijski cerkvi vam še nisem nič povedal. In vendar bo vsakega izmed vas vrlo zanimalo, kaj je enkrat bilo na tem mestu, kjer sedaj stoji naša ljuba farna cerkev. Vse to pa vam bom povedal v pridigi prihodnje nedelje, danes osem dni. Pridite vsi, nekaj lepega bode slišali. Amen.«

Vse se je spogledalo.

Po svetem opravilu in celo nedeljo in celi teden navrh pa se je govorilo samo o tem, kaj bodo nam povedali gospod prihodnje nedelje.

Pride nedelja.

Celo uro prej je bila cerkev skoro že docela zasedena. Na koku vsi fantje cele fare. Najrazposajenejši seveda spredaj pri ograji. S pol životom so viseli zopet raz kor čez ograjo.

Cerkovnik pozvoni na prižnico.

Durice na prižnico se odpro; vse tiho! Župnikova podoba se prikaže; še dihati ni bilo slišati.

Pridiga je bila resna in — kratka.

Tukaj je:

»Tukaj, kjer stoji sedaj naša ljuba cerkev, je bil enkrat skedenj. Spodaj so bili hlevi. Tam, kjer sede sedaj moški, so stali voli; tam, kjer sedijo sedaj ženske, so stale krave; spredaj, kjer stojijo sedaj otroci, so bile nekdanj ovce, in tam zgoraj na koku, kjer so sedaj fanti, je bilo nekdanj gumno. In če ne verjamete, pogledjte, še dandanes visijo tam dol — cepcil« —

Vse je pogledalo gor na kor. Fantje so bili osramočeni ter so odmaknili nazaj. In noben ni več visel čez kor doli, ker noben ni hotel biti — cepce.

Ta pridiga je imela popolen uspeh.

Išče se

prodajalec klobas. Vegetarianci imajo prednost.

Loterijske številke.

Brno, 18. oktobra:	22	37	45	14	17
Trst, 21. oktobra:	30	58	50	28	17
Linc, 21. oktobra:	72	81	89	5	33

Hiša poceni naprodaj, v kateri se nahaja tudi mala Skofiče, četrt ure oddaljena od Hodiške ceste, obsega 17 oralov njiv, travnikov in gozda, krme za 7 glav goveje živine in 1 konja. Hiša je bila nanovo popravljena kakor tudi skedenj. Poleg hiše je tudi še mala kajža z 2 sobama. Cena 10.000 kron. Več pove lastnik Mihael Štandman, Klopice, pošta Vrba ob jezeru (Velden am Wörthersee).

Nihče ne trpi

rad revmatizma, skrnine, nevalgije ali ozeblin. Zelo naglo se čuti olajšava pri uporabi zdravniško priporočenega sredstva, imenovanega

Contrheuman.

Lajša in pomiruje bolečine, izsesava otekline na členih, pospešuje njih gibčnost in odstranjuje neprijetno boleče srbenje.

Poprašajte pri svojem zdravniku.

Izdelovatelj in glavna zaloga **B. FRAGNER, lekarna,**

c. kr. dvorni zalagatelj,

PRAGA-III., vogel Nerudove ulice št. 203.
1 škatlica 1 krono.

Proti predplačilu K 1.50 dobi se 1 škatlico }
" " " 5.— " " 5 škatlic } franko
" " " 9.— " " 10 " }

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno znamko!

Dobiva se v vseh lekarnah, v Celovcu: »Pri angelu«, Pavel Hauser, Vikt. Hauser, H. Gutt.

Tržne cene v Celovcu

19. oktobra 1911 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litr. (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	23	19	24	6	14	92
Rž	20	33	21	—	12	68
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	20	74	23	4	11	4
Oves	18	—	20	—	6	76
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16	—	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	8	44	3	80
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	6	—	8	50	—	—
" kisló	5	—	6	—	—	—
Slama	3	20	5	—	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	8	—	14	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28	—	—
Smetana, 1 "	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	2	80	3	20	—	—
Sur.maslo (putar), 1 "	2	80	3	60	—	—
Slanina (špeh), pov. 1 "	2	20	2	30	—	—
" sur. 1 "	2	10	2	20	—	—
Svinjska mast 1 "	2	20	2	40	—	—
Jajca, 1 par	—	12	—	14	—	—
Piščeta, 1 "	2	80	3	60	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	40	—	—
30 " " mehka, 1 "	2	60	3	—	—	—

Živina	Počrez	100 kilogr.			Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana		
		od	do	od do		
v kronah						
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—
" za vožnjo	—	—	—	—	—	—
Junci	—	—	—	—	—	—
Krave	—	—	—	—	—	—
Telice	—	—	—	—	—	—
Svinje, pitane	—	—	—	140	146	44
Praseta, plemena	—	—	—	—	—	—
Ovce	—	—	—	—	—	—

Živinski sejm je bil zaradi kužnih bolezní zaprt.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Izjava.

Lastnoročno podpisani **Miklavž Mikula**, vulgo **Gril**, posestnik v Št. Jakobu, izjavljam, da nimam nikakega razloga dolžiti gospoda **Kobentarja Franca**, veleposestnika v Št. Jakobu, gospoda **Jožefa Janežiča** in gospo **Katarino Dakshofler**, posestnika ravnotam, nepoštenih dejanj.

Nasprotno zatrjujem, da sem delal ravnokar navedenim, posebno pa g. Francu Kobentarju doslej mnogokrat veliko krivico, kar so mi pa ti doslej odpuščali.

Vsled tega posebej poudarjam, da sramtram navedene, to je gg. Kobentarja in Janežiča ter gospo Dakshofler za v vsakem oziru poštene in spoštovanja vredne može, oziroma ženo.

Zahvaljujem se zgoraj navedenim, posebno še g. Kobentarju, da so velikodušno odstopili od obtožbe ter mi odpustili mnoga neopravičena predbacivanja in številne neosnovane žalitve.

Dovoljujem, da se ta izjava objavi na moje stroške v „Miru“ ter da velja poravnava samo pod pogojem, da jo „Mir“ objavi, in plačam tudi vse zastopniške stroške dr. Ferdinanda Müllerja, odvetnika v Celovcu, ter stroške objave.

Rožak, dne 19. oktobra 1911.

Miklavž Mikula m. p.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Kristusovo življenje in smrt

v premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda za Slovence priredil **Štefan Kociančič**.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 6.—, za družnike K 4.40, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnatim hrbtom K 9.20, za družnike K 6.80, po pošti franko K 1.— več.

Jožef Božič v Celovcu

Beljaška cesta št. 14

trgovec z mešaním blagom

kupuje in prodaja vsakovrstne deželne pridelke, kakor žita, maslo, sir, jajca, mleko itd. Zlasti priporoča

patentirano olje za večno luč in oglje za kadihnice

vsakovrstno kadiło, francoski in navadni stenj, voščene in drugo cerkvene sveče itd.

Ne bodete dolgo kašljali,

če uporabite takoj od začetka zdravniško priporočeni in krčeviti kašelj ublažujoči

Thymomel Scillae.

Izvolite vprašati svojega zdravnika.

Steklenica K 2.20. Po pošti franko proti predplačilu K 2.90. Tri steklenice po pošti franko proti predplačilu K 7.—. Deset steklenic po pošti franko proti predplačilu K 20.—.

Izdelovatelj in glavna zaloga

lekarna **B. FRAGNER**, c. kr. dvorni dobavitelj,

PRAGA-III., ogel Nerudove ulice št. 203.

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno znamko!

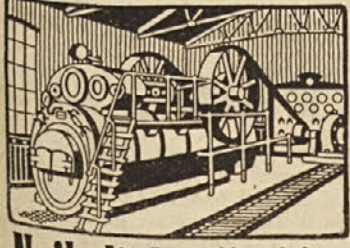

Dobiva se v večini lekarn, v Celovcu »Pri angelu«, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU
Podružnica Dunaj, III., Heumarkt 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem.

Izvirna sestava Wolf 10—800 HP.

Najbolj dovršeni in gospodarski stroji za industrijo in poljedelstvo.

Vseh izdelkov nad 800.000 HP.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
sov. prid. družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Zahtevajte in kupujte pri vseh trgovcih slovenske

Ciril in Metodove vžigalice

ki so priznane najboljše.

Glavna zaloga pri tvrdki Ivan Perdan v Ljubljani.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
sov. prid. družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Kdor rabi

dobro in pristnobarvne zimske barhente, flanele za srajce in drugo perilo, lanene in bombažaste kanafase, cefire, platno, inlet, brisače, rjuhe, zimsko blago za dame in gospode, žepne robce in druge tkanine, naj se obrne zaupno na kršč. tvrdko

Jaroslav Marek ročna tkalnica št. 39,
v Bistrem pri Novem mestu ob Met. (Češko).

V zalogi imam tudi veliko množino ostankov zimskega barhenta, flanele, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 m za 18 K, prve vrste za 20 K franko po povzetju. Vzorci se pošiljajo zastoj in poštnine prosto. — Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. — Dopisuje se slovensko.

Pomočnika sprejme takoj črevljarski mojster Jak. Hedenik pd. Dravec na Žihpoljah.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarska družba **Peter Wernig**, družba z omejl. zavezo: v Borovljah na Koroškem.
Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Zaradi bodočega novozidanja
:: hiše je krojno blago po ::
znižanih cenah
naprodaj.

Za prekupce posebne cene.

Z velespoštovanjem

ANTON RENKO, Celovec,
vogel Novi trg in Kramerjeve ulice.

:: V Narodni šoli ::
v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem

imajo č. šolske sestre

internat za dekleta.

Gojenke se učijo in vadijo v vseh ženskih ročnih delih kakor tudi v kuhinji in perilnici.

Na stanovanje in hrano se sprejemajo tudi šolarji za ondotno trirazredno ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom.

Vzgojišče za deklice

(internat)

č. šolskih sester v Narodni šoli Družbe
:- sv. Cirila in Metoda v Velikovcu :-

se priporoča p. n. slovenskim staršem.
V hiši je štirirazredna ljudska šola; ozira se posebno na pouk v ženskih ročnih delih.
Šolsko leto se prične dne 4. novembra t. l.
Plačila 26 kron mesečno.
Oglasila naj se blagovolijo poslati č. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

V najem se da

**dobro idoča gostilna in
trgovina z mešanim blagom**

v „Narodnem domu“ v Grebinju na Koroškem.

Prosilci morajo biti izučeni trgovci in se oglasiti ustmeno ali pismeno pri „Hranilnici in posojilnici v Velikovcu“ do dne 15. novembra 1911.

Sukno. Koci. Konjske odeje. Vezivo

(Stickgarn) v različnih barvah in vsaki velikosti se dobiva v Velikovcu v tovarni volnenega blaga **Jakob Pogatschnigg**. Tudi kupujem in v zameno z blagom prejemanj ovčjo volno.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Le z uporabo leta 1886. pohvaljenega z znakom

„Seehund“ postavno zavarovanega
gumijevega trana postanejo **črevlji**
mazila za usnje

res nepremočni, mnogo bolj trepni, mehki in se jih še lahko svetli z voščilom. Tudi za vozna pregrinjala, konjsko opravo, jermenje itd. izvrstno. Dobiva se povsod v škaticah po 30 h in večjih, če ne naravnost po edinih proizvajalcih: **J. Lorenz & Co., Heb, Češko, in Böhme & Lorenz, Chemnitz, Saško.** — Sodbe se glase:

Vaše mazilo za usnje „Gumijev tran“ mi je zelo ugajalo, presega vsa pričakovanja in je toplo priporočam. Hundham, 18. XI. 1898. E. Dietrich, postajni poveljnik.

Učenca

za slikarstvo in pleskarstvo takoj sprejme **Friderik Grimm** v Celovcu.

Neredna prebava

je vzrok mnogih bolezni.

Zatorej naj se pravočasno uporabi sredstvo za redno prebavo.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujujoče in prebavljive pospešuje in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmerne, slabe diete, prehlajenja in zopnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče, je **dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.**

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno depoponovano varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA: **LEKARNA**

B. FRAGNER-ja, e. in kr. dvornega dobavitelja,

„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,
vogal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Proti naprej vpošiljati K 1-50 se pošlje mala steklenica, za K 2-80 velika steklenica, za K 4-70 dve veliki steklenici, za K 8-— štiri velike steklenice, za K 22-— 14 velikih steklenic poštnine prosto na vse postaje avstro-ogrške monarhije.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske,
v Celovcu „Pri angelu“, P. Hauser, V. Hauser, H. Gutt.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge do dne vziđa.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spletju, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8- za komad. **Tiske srečke s 4% obrestmi.** Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10- za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.